
Opieka nad dziećmi do lat trzech

Data publikacji: 15.11.2022 14:06

Nie każdy rodzic jest świadomy, że żłobek nie jest jedyną możliwą formą zapewnienia opieki dla dzieci poniżej 3 lat. Kwestię tę szczegółowo reguluje ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat trzech. Ustawa przewiduje następujące formy opieki nad dziećmi: żłobek, klub dziecięcy, dzienny opiekun i niania. Wszystkie te formy mają świadczyć kompleksową opiekę nad dzieckiem od 20 tygodnia życia do lat trzech, a w szczególnych przypadkach gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym do lat czterech oraz realizują funkcje: opiekuńczą, wychowawczą oraz edukacyjną.

Żłobek

Żłobek sprawuje opiekę nad dziećmi od 20 tygodnia życia, która świadczona jest przez wykwalifikowany personel, w pomieszczeniach specjalnie do tego celu przystosowanych. W żłobku odbywa się całodzienna opieka nad dzieckiem, w wymiarze maksymalnie 10 godzin dziennie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość przedłużenia opieki za dodatkową opłatą na wniosek rodzica dziecka. Godziny pozostawiania dzieci w żłobku są uzgadniane indywidualnie z rodzicami i elastycznie dopasowywane do trybu ich pracy (w podpisywanych umowach: żłobek - rodzice), co ma swoje odzwierciedlenie w godzinach pracy żłobka. Do podstawowych zadań żłobka, zgodnie z [art. 10](#) ustawy, należy: zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowanie mu właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej poprzez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka oraz zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwy do wieku dziecka. Skład zatrudnionego w danym żłobku personelu musi być dostosowany do liczby dzieci będących pod opieką żłobka. Jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci. W przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko niepełnosprawne, dziecko wymagające szczególnej opieki lub takie, które nie ukończyło pierwszego roku życia, liczba dzieci przypadających na jednego opiekuna zmniejsza się do pięciorga. Zakłada się, że w żłobku, w którym sprawowana jest opieka nad ponad 20 dziećmi, powinna być zatrudniona przynajmniej jedna pielęgniarka lub położna. Opiekunem w żłobku może być m.in. osoba mająca dyplom pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji lub terapeuty pedagogicznego. Oprócz opiekunów opiekę nad dziećmi mogą sprawować uprzednio przeszkoleni wolontariusze. Opiekun prowadzący zajęcia w żłobku współpracuje z rodzicami dzieci uczęszczających na zajęcia, w szczególności przez prowadzenie konsultacji i udzielanie porad rodzicom w zakresie pracy z dziećmi. Lokal, w którym tworzony i prowadzony jest żłobek, musi posiadać co najmniej jedno pomieszczenie. W żłobku zapewnia się dzieciom możliwość higienicznego spożywania posiłków oraz miejsce na odpoczynek dla dzieci.

Klub dziecięcy

Klub dziecięcy tym różni się od żłobka, że jest to placówka dla dzieci w wieku od roku do trzech lat (w wyjątkowych przypadkach do czterech lat). Klub dziecięcy to instytucja mniejsza i bardziej kameralna niż żłobek – może mieć nie więcej niż 30 miejsc. W klubie dziecięcym, podobnie jak w żłobku, zapewnia się opiekę nad dzieckiem w wymiarze do 10 godzin dziennie względem każdego dziecka. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymiar opieki w klubie dziecięcym może być, na wniosek rodzica dziecka, wydłużony, za dodatkową opłatą. Placówka ta jest prowadzona przez osobę mającą kwalifikacje zawodowe takie jak opiekun w żłobku; identyczne są też wymagania dotyczące liczby dzieci przypadających na jednego opiekuna. W klubie dziecięcym - tak jak w żłobku - dzieci mają zapewnioną opiekę, a ponadto prowadzone są z nimi zajęcia zabawowe z elementami edukacji. Lokal, w którym tworzony i

prowadzony jest klub dziecięcy, musi posiadać co najmniej jedno pomieszczenie. Dzieciom - podobnie jak w żłobkach - należy zapewnić higieniczne warunki spożywania posiłków.

Prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców i wymaga wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego. W rejestrze żłobków i klubów dziecięcych można znaleźć bardzo dużo ważnych dla rodzica informacji o klubie dziecięcym - w szczególności dane adresowe klubu dziecięcego, informacje o podmiocie, który tę instytucję prowadzi, dane kontaktowe, czyli adres e-mail i numer telefonu do klubu dziecięcego, informacje o godzinach otwarcia instytucji, wysokości opłat, informację, czy klub dziecięcy jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych, jak również informację o liczbie miejsc i liczbie dzieci zapisanych - co ułatwia szybką weryfikację, czy w danej instytucji są jeszcze wolne miejsca.

Dzienny opiekun

Dzienny opiekun, to forma opieki nad dziećmi od 20 tygodnia życia do lat trzech (wyjątkowo - w przypadkach wskazanych w ustawie - do czterech lat), prowadzona przez osobę fizyczną w lokalu, do którego posiada tytuł prawny (podmiot zatrudniający dziennego opiekuna może udostępnić lub wyposażyć lokal w celu sprawowania opieki przez dziennego opiekuna). Zorganizowanie opieki sprawowanej przez dziennego opiekuna nie wymaga tak dużych nakładów finansowych, tak jak np. w przypadku utworzenia żłobka czy klubu dziecięcego. Opieka jest sprawowana w warunkach domowych, a czas sprawowania opieki przez dziennego opiekuna efektywniej dopasowany do czasu pracy rodziców.

Dziennym opiekunem może być osoba prowadząca działalność na własny rachunek albo zatrudniana przez podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy (jednostki samorządu terytorialnego - gminy, powiaty, województwa, instytucje publiczne, osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej), na podstawie umowy o pracę albo umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Gmina ustala w drodze uchwały rady gminy maksymalną wysokość wynagrodzenia dziennego opiekuna. Rodzice ponoszą opłaty za pobyt oraz wyżywienie dzieci u dziennego opiekuna. Dzienny opiekun podlega obowiązkowi ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy sprawowaniu opieki. Podmiot zatrudniający dziennego opiekuna jest zobowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia dziennego opiekuna od odpowiedzialności cywilnej oraz opłacania i finansowania składki na to ubezpieczenie. Dzienny opiekun może mieć pod opieką maksymalnie do pięcioro dzieci, a w przypadku gdy choć jedno dziecko pozostające pod opieką nie przekroczyło pierwszego roku życia lub jest niepełnosprawne i wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad trojgiem dzieci. Do podstawowych zadań dziennego opiekuna należy: zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowanie mu właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej poprzez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka oraz zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka.

Niania

Niania to forma opieki indywidualnej nad dziećmi od 20 tygodnia życia do lat trzech sprawowana w miejscu zamieszkania dziecka przez zatrudnioną w tym celu osobę na podstawie umowy o świadczenie usług (tzw. umowy uaktywniającej), do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące umowy zlecenia. Niania sprawuje opiekę indywidualną, co oznacza, że opiekuje się tylko jednym dzieckiem lub rodzeństwem, w pełni uwzględniając potrzeby każdego z nich. Dzięki temu dzieci są nie tylko bezpieczne, ale również rozwijają się psychofizycznie w warunkach domowych. Rodzice, którzy chcą skorzystać z tej formy opieki dla swoich dzieci, podpisaną z nianią umowę zgłaszają do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Za nianię, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne, opłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych - od podstawy stanowiącej kwotę nie wyższą niż 50% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego zgodnie z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, oraz rodzic (płatnik składek) - od podstawy stanowiącej kwotę nadwyżki nad kwotą 50% minimalnego wynagrodzenia- na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych oraz w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Szczegółowe informacje dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej mediacji można uzyskać pod adresem: Starostwo Powiatowe w Cieszynie, Wydział Organizacyjny, ul. Bobrecka 29, 43-400 Cieszyn, tel. 33 47 77 239 bądź na stronach internetowych:

- powiat.cieszyn.pl/arttykul/265/7599/pomoc-prawna
- powiat.cieszyn.pl/szybkieMenu/pomoc-prawna
- facebook.com/nieodplatna.pomoc.prawna.w.powiecie.cieszynskim/

Radca prawny

Kinga Hanusek-Bąk